

Jaarverslag 2021

Buitenmuseum Den Haag

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Kennismaking met ons museum en de collectie	5
Kenschets van het museum en haar activiteiten	12
Ontwikkeling van het stedelijk gebied van het Buitenmuseum	14
Ontwikkelingen in het museum	15

Inleiding

Hoewel een jaarverslag natuurlijk bedoeld is om terug te kijken, willen we ons graag concentreren op de toekomst. We zien de bezigheden en ontwikkelingen van afgelopen jaar als basis waarop we bouwen. Vanaf januari 2022 willen we de draad van voor de pandemie weer oppakken. Het scenario dat er blijvend rekening gehouden moet worden met Covid-19 is niet alleen voelbaar maar wordt ook zichtbaar in de jaarplannen. Door de samenhang en samenwerking tussen diverse initiatieven in de wijk kunnen we de sociaal-economische situatie in het gebied alsnog verbeteren door gerichte initiatieven te nemen en een bijdrage leveren aan Den Haag als toeristische trekpleister met het erfgoed als aanjager. We zullen blijvend de aandacht vestigen op de grote culturele broedplaats, die het Buitenmuseum eeuwenlang is geweest. Het Buitenmuseum wil een voortrekkersrol spelen in gezamenlijke inspanningen op erfgoed-gebied. Belangrijk daarbij zijn onze historische bewoners: de beroemde schilders, architect en filosoof, de schippers uit het havenkwartier en ons concept 'thuis bij'. We bieden een totaalbeleving, waarbij alle zintuigen geprikkeld worden van smaak tot zicht en sluiten ons daarbij tevens aan bij het hedendaagse concept van het gebied, 'De Gracht' als culinaire hotspot.

Door de pandemie is veel kostbare tijd verloren gegaan. Aan de voorspoedige groei van het Buitenmuseum kwam abrupt een einde. Bezoekersaantallen van de binnenlocaties namen drastisch af. In 2021 is het museum tot half augustus dicht geweest door de pandemie en een aantal kleine verbouwingen. Na een kleine opstartfase werd het museum door de landelijke maatregelen weer gesloten in december. Het museum is dus maar 4 maanden open geweest en dan nog met de nodige restricties. In de periode van openstelling zijn twee projecten succesvol afgerond, namelijk het project 'Spinoza vaarroutes' en 'Stap in een schilderij met een Hollandse Meester'. Ook is vaart gemaakt met het tweede digitaliseringsproject rond de collectie en een verkennende studie uitgevoerd naar de toekomstige kaartverkoop.

Duidelijk is geworden dat de pandemie grillige vormen kan aannemen en we blijvend rekening moeten houden met uitbraken van Covid in de herfst- en winterperiode. In de denktank zijn al diverse ideeën aan het opborrelen, die onze vrijwilligers met de bewoners, bedrijven en culturele instellingen in de buurt willen realiseren.

We hebben een weloverwogen en uitgebalanceerde routekaart om tot een geregistreerd museum te komen, waaraan we in 2021 verder hebben gebouwd in een vertraagd tempo. In het huidige stadium met weinig inkomsten hebben we heel bewust gekozen voor het bedrijfsmodel dat nader in dit jaarverslag wordt beschreven, een bedrijfsmodel dat we enigszins gaan plooien in de nabije toekomst om aan de vereisten van goed bestuur, een ANBI-verklaring en de status van

geregistreerd museum te voldoen. Door cultureel ondernemerschap hebben wij een gezonde financiële basis weten te behouden voor dit omvangrijke en nogal ambitieuze initiatief temidden van de grootste storm die het culturele landschap in de afgelopen decennia heeft gekend.

Kennismaking met ons museum en de collectie

De stichting heeft volgens de statuten ten doel:

- Het behouden en verbeteren van het cultuurhistorische karakter van de Dunne Bierkade en Paviljoensgracht in Den Haag en omstreken evenals het bevorderen van de positieve uitstraling van de sociaal economische situatie in het gebied;
- Het verdiepen en uitdragen van de kennis van het leven en werk van de Haagse periode van Jan van Goyen, Jan Steen en Paulus Potter. Daarnaast aandacht besteden aan de geestelijke werken die in hier of in de directe omgeving zijn gemaakt door kunstenaars als Bartholomeus van Hove, de gebroeders Verveer, Johannes Bosboom, de filosoof Spinoza en aan het Haagse Porselein;
- In het gebouw Jan van Goyenhuis een museum te exploiteren

De organisatie

Het bestuur van het museum bestond in 2021 uit een voorzitter, secretaris en penningmeester. De penningmeester is tevens directeur op zzp basis met een managementovereenkomst en licentieovereenkomst (mondeling overeengekomen 2017). Er is een bedrijfsleider die tevens op zzp basis betrokken werd bij activiteiten in opdracht van het Buitenmuseum. De vrijwilligers zijn de

spel waarop het museum draait. Zij zijn met name betrokken bij de excursies, rondleidingen en groepsarrangementen en bij het inventariseren, catalogiseren en digitaliseren van de collectie.

Over het Buitenmuseum, Schilderrijk Den Haag

Midden in de historische binnenstad is aan de rand van de Schilderswijk een Schilderrijk stukje van Den Haag met een aantal zeer fraaie parels.

In het Buitenmuseum is alles verrassend dichtbij. Hier maak je kennis met Van Gogh in Den Haag en ben je welkom in het Huishouden van Jan Steen!

Wil je zien wat dit kleine land beroemd heeft gemaakt? Stap dan binnen in de Gouden Eeuw bij de roemruchte schilders Paulus Potter en Jan van Goyen.

Blikvanger van het Buitenmuseum is het woonhuis van Van Balckeneynde, bouwer van het Catshuis, de ambtswoning van onze minister-president en van de vele paleizen van het Koninklijk Huis. Pieter Post ontwierp voor hem een van de mooiste grachtenpanden van Den Haag. Als stad van Vrede en Recht brengt Den Haag landen van over de hele wereld samen met als basis het gedachtengoed van Spinoza, dat hier aan het papier is toevertrouwd.

Binnen 10 minuten ben je in het Mauritshuis of het Haags Historisch Museum en kan je de schilderijen bekijken die hier zijn ontstaan.

Geniet van de vele terrasjes aan de Avenue Culinaire of vaar over het mooiste stukje gracht van Den Haag. Ontdek de gedempte grachten in dit havenkwartier. Het

Buitenmuseum biedt je het beste van twee werelden!

Collectiebeleid

In ons collectieplan beschrijven we het collectiebeleid voor de periode 2019-2023. 2021 valt binnen deze periode. Het collectieplan biedt daarmee een kader voor het maken van keuzes voor projecten, de inrichting, verzamelbeleid en programmering. Zo zal de directe invloed van het collectieplan in de toekomst de halfjaarlijkse tentoonstellingen en de te organiseren activiteiten beïnvloeden. Met het plan kunnen prioriteiten voor Het Buitenmuseum gedefinieerd worden. De collectie is sterk gebonden aan de locaties en concentreert zich rond vier thema's:

- a. Schilderrijk Den Haag, panden van de kunstenaars o.a. Jan van Goyen, Jan Steen en Paulus Potter;
- b. Koninklijk Den Haag en, het Den Haag als residentie van de familie van Oranje-Nassau;
- c. (Wel)varend Den Haag, geconcentreerd rond de grachten, de panden van de rederijen in het havenkwartier en de schilderijen die de waterstromen, havens, boten en schepen tot onderwerp hebben;
- d. Uitgeverij Voorhoeve, boekencollectie Fundatie Voorhoeve in langdurig bruikleen.

Het collectie- en presentatie beleid van het museum sluit aan bij de visie en het profiel van het museum. Zowel het roerende als onroerende goed is, op een enkel stuk na, geen eigendom van Stichting Het Buitenmuseum. Wel is er een collectie in langdurig bruikleen. De structuur van de Stichting Het Buitenmuseum en het daaraan verbonden collectiebeleid vergt enige uitleg. Feitelijk zijn er een aantal stakeholders die van belang zijn bij de uitwerking van het collectieplan, namelijk Stichting Het Buitenmuseum- zelf, de Fundatie Voorhoeve, Vereniging Het Spinozahuis en Stichting Het Heilige Geesthofje.

Collecties

Al deze stakeholders hebben een museumwaardige collectie. Soms gaat het om een enkel stuk, vaak om roerend of onroerend erfgoed. Slechts van één stakeholder, namelijk van de Fundatie Voorhoeve is de collectie bij het Buitenmuseum in langdurig bruikleen. Van de overige stakeholders wordt de collectie beheerd door de stichtingen of verenigingen die ervan de eigenaar zijn. De banden met de overige locaties en stakeholders is op basis van het maken van arrangementen en producten.

De locaties vormen de kennisbron voor verhalen over de thema's. De locaties maken ons verleden tastbaar en zorgen voor een beter begrip van het heden, verleden en toekomst. Kernwoord bij ons collectiebeleid is contextualisering. De opslag van herinneringen in het menselijk brein is locatiegebonden. Toegankelijkheid en zichtbaarheid van deze locatiegebonden verhalen staan bij het collectiebeleid van Het Buitenmuseum centraal.

Het museum wil de collectie op een relevante en bij deze tijd passende manier betekenis geven en digitaal, in het museum en buiten (aan de gevels) presenteren met behulp van haar deskundige en betrokken vrijwilligers en medewerkers.

Ontsluiting gebeurt ook door diverse activiteiten van het Buitenmuseum, zoals rondleidingen, wandelingen en events.

geografische spreiding

Informatie over de collectie wordt intern beheerd worden (Dropbox, Word, Pdf en eigen collectie-website, namelijk www.collectie.info) en voorwerpen en informatie die ook voor het publiek interessant en museum waardig zijn, zijn digitaal ontsloten op online databases zoals collectie.info, via de Collectie Nederland, de beeldbank van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Interessant hierbij is dat er niet alleen onderzoek is gedaan naar de objecten en dat zowel materieel als immaterieel erfgoed meegenomen zijn in de collectie, maar ook het doen van onderzoek naar de kunstenaars biografieën. Een korte beschrijving van de kunstenaars is op de website van de [Canon van Nederland](#) te lezen. Het ging ons daarbij met name om de vraag welk oeuvre ontstaan is op de fysieke plekken in Den Haag. Uit de resultaten van het onderzoek zijn spectaculaire ontdekkingen naar voren gekomen, waaruit blijkt dat de fysieke plekken niet alleen in talloze kunstwerken voorkomen, maar ook dat internationaal beroemde kunstenaars hier belangrijk vooruitstrevend werk hebben gemaakt en nieuwe genres hebben ontwikkeld. Via hedendaagse technieken en events willen wij hier aandacht aan schenken.

De informatie over de collectie via een centrale website voor iedereen in Nederland en daarbuiten te raadplegen. Hiermee zijn de collecties landelijk voldoende zichtbaar. Wij willen ons met de volgende stap voldoende inspannen om de databases en de fysieke locaties actief onder de aandacht te brengen bij onze doelgroepen. De collectie is de basis voor de activiteiten.

Na afloop van het project om de voorwerpen, gebouwen en Haagse oeuvres in kaart te brengen zijn we met een nieuw project gestart. De boeken in de bibliotheek van het Van Balckeneynde Huis worden in kaart gebracht. Hieraan wordt gestaag doorgewerkt door een betrokken en professionele vrijwilliger die op vaste dagen in de bibliotheek aanwezig is.

fysieke spreiding

Nergens in Nederland kunnen toeristen op bezoek in de woonhuizen en ateliers van zoveel beroemde kunstenaars, denkers en bewoners uit onze twee Gouden Eeuwen (17de en 19de eeuw), waarbij tevens kennis wordt gemaakt met Koninklijk Den Haag, het Den Haag van de uitgevers en het historische havengebied.

Het huis van Jan van Goyen en Jan Steen – Dunne Bierkade 16a

Een unieke locatie waar Jan van Goyen, de landschapsschilder, honderden schilderijen maakte. Jan Steen trouwde met de dochter van Jan van Goyen.

Het Paulus Potterhuis – Dunne Bierkade 17

De dierenschilder Paulus Potter huurde dit voorname pand van zijn buurman, Jan van Goyen. Hier schilderde Paulus Potter het landschap op zijn beroemdste schilderij 'De Stier'. Paulus Potter

trouwde met zijn buurmeisje, Adriana van Balckeneijnde. Voor Amalia van Solms schilderde hij hier een schoorsteenstuk. Van de paleizen decorateur Stortenbeker zijn fraaie plafondschilderingen in de voorkamer. Daarom is het een goed voorbeeld van Koninklijk Den Haag.

Het Van Balckeneijnde Huis – Dunne Bierkade 18

Het monumentale huis van Van Balckeneijnde is door Pieter Post ontworpen. Van Balckeneijnde was de bouwer van de Haagse paleizen en het Catshuis. Later werd het huis gekocht door Anton en Johann Frantz Lyncker (1776-1791). Hij vestigde hier de 'fabriek' voor het Haagse porselein. Waarschijnlijk woonden hier ook de gebroeders Verveer, een Joodse kunstenaarsfamilie uit de negentiende eeuw.

Spinoza Huis – Paviljoensgracht 72-74

Jan van Goyen liet op de Paviljoensgracht nog een huis bouwen. Later zou de beroemde filosoof Baruch de Spinoza hier op zolder onder andere zijn 'Ethica' schrijven.

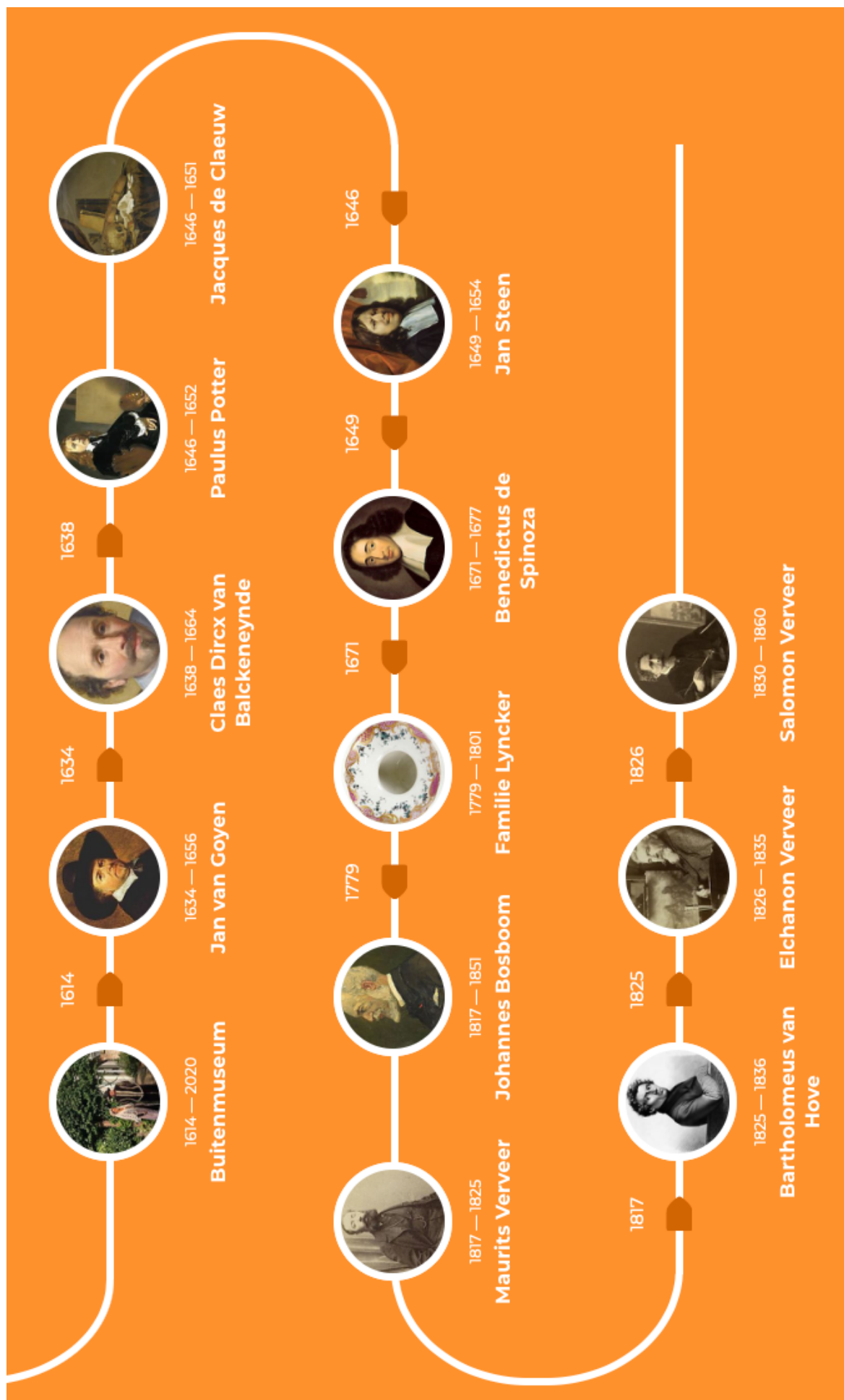

Schilders van de Romantiek en Haagse School – Dunne Bierkade

De Dunne Bierkade en omgeving was ook eeuwenlang een creatieve broedplaats. Het was eerst en vooral de buurt van beroemde schilders. In de negentiende eeuw stonden hier de woonhuizen en ateliers van beroemde schilders uit de Romantiek en Haagse School. De oprichter van Pulchri Studio, Bartholomeus van Hove, woonde hier onder andere naast de Haagse Schoolschilder Johannes Bosboom. Daarom wordt bijvoorbeeld in het Paulus Potterhuis aandacht aan dit erfgoed geschonken.

Vincent van Gogh Experience – Dunne Bierkade 16a

Ook Van Gogh was hier een veel geziene kunstenaar. Eerder woonde hij als kunsthandelaar zelfs in één van de hofjes in deze buurt. In het Jan van Goyenmuseum wordt aandacht besteed aan de kunstwerken die met deze omgeving te maken hebben. Het is een 'buurttentoonstelling' van de grootste kunstenaar uit de negentiende eeuw. NB geen origineel werk, de nadruk ligt wel op de originele verhalen en locaties.

Heilige Geesthofje – Paviljoensgracht 125

Het is waarschijnlijk het mooiste en oudste hofje van Den Haag, het Heilige Geesthofje vindt u aan de Paviljoensgracht. Er is onder andere een fraaie regentenkamer uit 1647. Al eerder, in 1616 werd het opgericht. Misschien is dit wel een van de fraaiste parels van Den Haag.

De (verdwenen) Haagse grachten en de panden van de reders

Ook de grachten in Den Haag verdienen de aandacht. Er zijn veel grachten gedempt, maar de Singelsgracht is bevaarbaar. Deze werd 400 jaar geleden door prins Maurits aangelegd.

Bovendien kunt u met de fiets of wandelend onder begeleiding van een gids meer te weten komen over de gedempte grachten van dit havenkwartier.

Fysieke objecten

Het Buitenmuseum beschikt over een collectie voorwerpen in een aantal binnenlocaties. Het gaat dan bijvoorbeeld om een Oud-Hollandse tegelcollectie, schilderijen, porselein, meubelen en archeologische vondsten.

Plaatsen van herinnering

Het Buitenmuseum richt zich ook uitdrukkelijk op de locaties als plaats van herinnering.

Schilderijen, tekeningen, porselein, gebouwen of andere objecten die hier zijn ontworpen, getekend, geschilderd, gevonden en/of geproduceerd, maar elders, vaak in roemruchte musea of in Den Haag en omgeving te bewonderen zijn. Het gaat ons om het Haagse oeuvre dat hier is ontstaan.

- Het Haagse oeuvre
 - Jan Josephsz. van Goyen (1596 – 1656)
 - Jan Havickszoon Steen (1626 – 1679)
 - Jacques de Claeuw (1623–1679)
 - Paulus Potter (1625-1654)
 - Claes Dirckx van Balckeneynde (1600-1664)
 - Baruch de Spinoza (1632-1677)
 - Haags Porselein (1779-1791)
 - Bartholomeus van Hove (1790-1880)
 - Salomon Verveer (1813-1876)
 - Maurits Verveer (1817-1903)
 - Elchanon Verveer (1826-1900)
 - Johannes Bosboom (1817-1891)

Kenschets van het museum en haar activiteiten

In haar vrij korte bestaan (2017) bouwt Het Buitenmuseum aan een innovatief merk. Het museum wil met innovatieve projecten en producten het publiek kennis laat maken met het roemruchte verleden van een unieke plek in Den Haag.

De locatie van het Buitenmuseum is in de 17de tot en met de 19de eeuw een broedplek geweest voor innovatieve kunstenaars, wetenschappers, cultureel ondernemers en een internationaal beroemde filosoof. Volgens velen is hier de basis gelegd van de Westerse beschaving door Baruch de Spinoza. Anderen genieten van de hoofdrolspelers uit het Buitenmuseum in de Eregalerij van het Rijksmuseum bij het bekijken van de 'Huishoudens van Jan Steen'

of ontdekken het Hollandse polderlandschap door de ogen van Jan van Goyen of Paulus Potter. Hoewel veel belangrijke 'kopstukken' van het museum het belangrijkste deel van hun oeuvre hier hebben bedacht en gemaakt, zijn hun kunstwerken en boeken inmiddels over de hele wereld verspreid en helaas niet in grote aantallen achtergelaten in de panden van het Buitenmuseum.

Kennis over het belang van deze plek is nog veel te weinig benoemd. Er is inmiddels wel meer bekend. Afgelopen jaar waren we gedwongen maatregelen te nemen rond de Covid19-pandemie. Het museum was vaak gesloten voor bezoekers. Wel kwam extra tijd en ruimte om intensief onderzoek te doen naar het oeuvre van onze hoofdpersonen en onze collectie, waarbij materieel en immaterieel erfgoed met elkaar zijn verbonden. Met deze kennis willen we nieuwe producten ontwikkelen. We hebben interessante ontdekkingen gedaan die het oeuvre van veel grote kunstenaars naar Den Haag toe brengt. In de canon van het Buitenmuseum op Canon Nederland, ons collectieplan, op onze collectiewebsite en in Collectie Nederland is digitaal na te lezen welke grote prestaties hier geleverd zijn. Het doel van het museum is dan ook om dit erfgoed levend te houden. Het gaat om 'interactie, leren en beleven', waarbij locaties, kunstwerken en verhalen met elkaar worden verbonden. In 2020 is er als aftrap hiervan een nieuwe audiotour ontstaan, waaraan in 2021 verder is gebouwd. Ook is er meer aandacht gekomen voor de buitenruimtes.

We willen het verleden naar het heden vertalen op een innovatieve manier, die goed bij de tijd past. Innovatief, aangezien de kopstukken van het museum stuk voor stuk vernieuwers waren en dat wil het Buitenmuseum ook zijn. Met het werk van internationaal beroemde kunstenaars, wetenschappers en de filosoof Spinoza als inspiratiebron willen we hedendaagse tentoonstellingen organiseren, die het verleden vertalen naar het heden. De kopstukken van het museum hebben de identiteit van de Westerse beschaving in het algemeen en de Nederlandse beschaving in het bijzonder vorm gegeven.

Kernwaarde van het museum is maatschappelijk verantwoord ondernemen, zoals het belichten van culturele waarden en kennis vertalen vanuit de historie naar het nu. Duurzaamheid hebben wij hoog in het vaandel staan.

Ontwikkeling van het stedelijk gebied van het Buitenmuseum

Afgelopen jaren heeft de Dunne Bierkade en Paviljoensgracht geprofiteerd van een aantal positieve ontwikkelingen. Er is een goede *Nota Binnenwater* gekomen, waarna een blauwe zone is ingesteld in een deel van de singelgracht bij de Dunne Bierkade. Door de *Verordening op de Binnenwateren* kunnen regels gehandhaafd worden, zodat de vroegere verrommeling blijvend verleden tijd is. De kademuren van de gracht zijn vervangen en de naburige Wagenstraat en Stationsweg zijn opnieuw ingericht. Het plan *Loper Oude Centrum*, de route van Station Hollands Spoor naar het Oude Centrum heeft geresulteerd in een fraaie, gastvrije en veilige route naar het centrum van Den Haag. Verder is op de hoek van de Wagenstraat een parkeerplek gekomen waar een touringcar zou kunnen staan en zijn er meer plekken om fietsen te stallen.

De Fundatie Voorhoeve, WOM en Staedion hebben een aantal panden gerenoveerd en gerestaureerd en daarmee is het stadsbeeld verder opgeknapt. Vanaf de oprichting van het Buitenmuseum, Schilderrijk Den Haag zijn er veel nieuwe toeristische producten ontwikkeld die de Dunne Bierkade en Paviljoensgracht centraal zetten, zoals diverse Spinoza wandel- en vaarroutes (2021), de historische havenwandeling (2021), de kunstfietsroutes (2018) die diverse musea in de regio met elkaar verbinden, de audiotour waarbij het Buitenmuseum met het museumkwartier wordt verbonden (2021) en de gevelborden die op diverse panden geplaatst zijn en waarbij mensen kunnen lezen wie er waar heeft gewoond langs de kade en op de Paviljoensgracht (2018).

Het initiatief Avenue Culinaire dat door de gemeente was geïnitieerd is in 2020 omgedoopt en gaat verder onder de naam 'De Gracht', een merknaam waarin de horeca zich zelf heeft verenigd, geen

top-down idee, maar een bottom-up initiatief.

Culturele instellingen en bewoners zijn bijzonder actief in de wijk met als belangrijke uitkomst dat 350 jaar Spinoza gevierd is door een deel van het Oude Centrum om te dopen in Spinoza kwartier (2021).

Ontwikkelingen in het museum

Een 'roller coaster' aan Covid-maatregelen en pandemische perikelen

Het Buitenmuseum, schilderrijk Den Haag is geen traditioneel museum; het gaat om plaatsen van herinnering, die deels een relatie hebben met schilderijen en voorwerpen uit beroemde musea. Het is een start-up met een dynamisch gevoel voor vroeger. Juist dit startende karakter had een negatief effect op de corona-epidemie. Maar naast een gebrek aan bezoekers is het museum wel veerkrachtig met de problematiek omgegaan. We hebben gekeken naar wat er wel kon, in plaats van wat niet meer mogelijk was. De diverse maatregelen rond de pandemie verschilden door het jaar heen, zowel met betrekking tot openstelling of lockdown als met betrekking tot de te nemen maatregelen (van mondkapje, methode van boeken tot verplichte looprichting en het scannen van de QR-code).

Veel groepsactiviteiten werden afgelast en geplande evenementen werden verplaatst. Gelukkig waren er nog enkele vergaderarrangementen, excursies en bruiloften en partijen die wel doorgang konden vinden. Ook werd er een museumles ontwikkeld voor de laatste klas van het VWO als voorbereiding op het eindexamen.

Het Spinoza kwartier en tal van terrassen

Toch is 2021 ook een vruchtbaar jaar geweest. Niet alleen voor het museum, maar voor dit deel van het Oude Centrum. Op 6 februari 2020 werd de D66-motie 'Geef Spinoza een prominente plek in Haags beleid' aangenomen met als één van de resultaten dat in oktober 2021 dit gebied

officieel tot Spinoza kwartier is gedoopt. Mede dankzij de herinrichting en de pandemie zijn er meer terrassen gekomen langs de kade gekomen.

Looproute - audiotour in het museum - servicegehalte

Het museum heeft zich kunnen voorbereiden op een toekomst waarin we rekening moeten houden met Covid. In 2020 werd al een looproute opgezet, waarvoor onder meer een buitentrap en een herinrichting van de looprichting in de tuinen nodig was. Ook werd toen een eerste aanzet gedaan voor het maken van een audiotour. We hebben in 2021 dit verder opgepakt. Na een kleine evaluatie na een try-out met de audiotour (eind juli-half augustus) zijn de nodige verbeteringen aangebracht en is filmmateriaal toegevoegd, zodat de beleving van de bezoeker net als in het recente verleden voor hoge klanttevredenheid zorgt. Het filmmateriaal concentreert zich rond het thema van de trekvaarten. Schilderijen van diverse eeuwen

geven een verhaallijn die ons van Den Haag door het Hollandse landschap voert. De schilderijen komen tot leven door animaties. We reizen bijvoorbeeld mee met Spinoza van Amsterdam, via Rijnsburg, Leiden en Voorburg naar Den Haag. In andere filmpjes passeren diverse schilderstijlen uit vervlogen eeuwen de revue.

De audiotour brengt tal van voordelen. Zo kan beter op de veiligheid worden ingespeeld in het geval van een pandemische uitbraak en kunnen meer mensen worden ontvangen in een later groeistadium van het museum. Tegenwoordige ontwikkelingen zijn dusdanig dat mensen met hun eigen telefoon de audiotour kunnen volgen. Door de verplichting om QR-codes te scannen heeft iedereen zijn telefoon bij zich en is het aanbieden van oortjes niet eens meer nodig. Voor mensen die het willen en waarvan de telefoon daarvoor de geschikte ingang heeft bieden we als extra service desondanks nog de gratis oortjes aan. Het gastvrije ontvangst met koffie en thee geeft de mensen daarbij het gevoel echt 'thuis' te zijn bij de schilder, architect en filosoof.

De verbeterslag van de audiotour zal ook in 2022 verder ter hand worden genomen. Delen van de Engelse audiotour en de Duitse audiotour moeten nog worden ingevoerd.

Het hoge servicegehalte van het Buitenmuseum hebben we dankzij onze vrijwilligers, onze bedrijfsleider en steun van de Fundatie Voorhoeve kunnen continueren. Het concept om 'thuis' ontvangen te worden bij de kunstenaars is overeind gebleven, ondanks de beperkingen die hygiënische maatregelen tijdens de pandemie aan de rondleiding stelde, zodat mensen niet meer aan diverse objecten mogen komen. Er zijn diverse maatregelen genomen om de ventilatie

optimaal te regelen. Naast apparatuur zijn er wat bouwtechnische ingrepen gedaan, zodat ramen nu in vrijwel alle huizen aan grachtenkant open kunnen om betere luchtcirculatie mogelijk te maken.

Herinrichting

Door een herinrichting van het Van Balckeneynde Huis is een betere selectie tot stand gekomen van het verhaal wat wij willen vertellen. De bewonersgeschiedenis van dit pand komt nu beter tot uiting. Op de eerste etage, in de voorkamers bij de bibliotheek, waren een aantal kleine ruimtes waar het publiek niet kon komen (zeker niet meer in de corona-tijd) waar een schat aan allerlei soorten serviesgoed stond. De grote eiken vitrinekast die op de overloop stond is verplaatst naar de blauwe salon waar zowel de kast zelf als de bijzondere inhoud meer tot zijn recht komt. Helemaal stijlvast is de kast niet. Maar het Buitenmuseum is niet alleen maar een showroom, we zetten ook in op herkomst en dit is nu eenmaal de kast die uit de familie komt. Het hoort bij het “verhaal”, de bewonersgeschiedenis van het pand.

Moestuin voor de stadslandbouw

Ook is in 2021 een extra tuin werd aan de stijltuinen toegevoegd, waar een gezamenlijk project van stadslandbouw voor de lokale horeca te vinden is. De tuinaanleg werd door de Fundatie Voorhoeve gedaan. De rondleidingen worden verzorgd door het Buitenmuseum. De opbrengst van het perceel is groot, conform de bevindingen van een wetenschappelijk project van de Universiteit van Sussex uit 2021. Uit dat onderzoek bleek dat stedelijke telers 1 kg door insecten bestoven fruit en groenten per vierkante meter konden oogsten, wat binnen het bereik van conventionele landbouw valt. De opbrengsten die de stadsboeren konden oogsten bedroegen gemiddeld 70 kg over een seizoen en werden behaald met een beperkt gebruik van pesticiden, wat wijst op voordelen voor de biodiversiteit door het creëren van habitats en lage milieuschade in vergelijking met conventionele landbouwpraktijken. Door het geven van rondleidingen door de tuinen kan dit project voor bewustwording zorgen en een positieve werking krijgen. Dit sluit aan bij nieuwe concepten die voor de toeristische branche ontwikkeld zijn in de heropbouwphase van het internationaal toerisme. Het nieuwe toerisme zal gebaseerd zijn op co-creatie. Daarom past een educatieve insteek bij dit project. Hoe we dat precies gaan aanpakken zullen we begin 2022 bespreken.

In breder perspectief geldt dat we met steeds meer mensen de beperkte beschikbare middelen gebruiken en daarmee de planeet steeds meer onder druk zetten. Om de bijna 10 miljard mensen die de wereld in 2050 zullen bevolken te kunnen voeden, zullen we moeten nadenken over hoe we schaarse hulpbronnen zoals water, energie en voedsel zo efficiënt mogelijk kunnen gebruiken. Nu meer dan 70% van de wereldbevolking naar verwachting in 2050 in steden zal wonen, heeft Europa de manier waarop habitats worden ontworpen en beheerd, herzien. De Europese Green Deal heeft tot doel de Europese Unie tegen 2050 om te vormen tot het eerste klimaatneutrale continent. Stadslandbouw kan daar een rol bij spelen. Met de focus op het voorzien in

basisbehoeften van mensen, zoals voedsel, schoon water en energie, raakt de water-energie-voedsel nexus enkele van de belangrijkste duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de VN.

De wens van onze bezoekers en de bewoners van dit gebied om een positieve impact te maken wordt waarschijnlijk groter. De negatieve consequenties van klimaatverandering zijn niet meer te ontkennen. Er is steeds meer vraag naar lokale producten en naar duurzaam geproduceerd voedsel. Restaurants komen tegemoet aan de vraag naar het concept van: duurzaam, lokaal en zelfgemaakt. Restaurants aan de kade, zoals Ethica verzorgen maaltijden met evenwichtige gerechten met streek- en bioproducten die zorgvuldig geselecteerd worden en zoveel mogelijk zelf bereid zijn. Zij maken gebruik van deze moestuin. Bovendien staan om het restaurant heen staan eigen fruitbomen en kruidenplanten. Lokaal is niet alleen trendy, maar ook het nieuwe normaal. Er waren al diverse initiatieven van stadslandbouw in de buurt zoals de Haagsche Schil (circulair) op de Veerkade en de StadsOase het Spinozahof en sinds 2021 dus ook in het Buitenmuseum. We gaan bespreken hoe we dit initiatief kunnen borgen en meer body kunnen geven binnen ons eigen concept. Het kweken van groente en fruit biedt kansen voor het duurzaam produceren van voedsel, kan als president werking in de stad worden gezien en bovendien is het een bijzonder verhaal in lijn met bijvoorbeeld de Haagse periode van Vincent van Gogh die ook een aantal van dit soort binnenterreinen tekende, Jan van Goyen, één van de eerste landschapskunstenaars of Paulus Potter de eerste kunstenaar die het Hollandse vee tot kunst verhief. Agrifood en de greenports zijn Nederlandse exportproducten die de innovatieve kracht van Nederland benadrukken. Mogelijk kunnen we het geheel aan tuinen internationaal meer in de schijnwerpers zetten. De moestuin is een welkome aanwinst bij de stijltuinen.

Optie voor hybride-vergaderen wordt de maatstaf

Door de aanschaf van een smart tv kunnen we ook in de toekomst weer een goede vergaderlocatie zijn. De optie van hybride vergaderen, waarbij een gedeelte van de groep bij ons aanwezig is en een gedeelte vanuit zijn of haar huis werkt, is niet meer weg te denken uit het Nederlandse bedrijfsleven.

Audiotour in de buitenruimte van het museum

Er zijn diverse buitenroutes in 2021 ontwikkeld zoals de historische havenwandeling, de Spinoza route van het Buitenmuseum en de route 'Stap met een Hollandse Meester in een schilderij' die de kunstwerken en het werk van de architecten die hier zijn gemaakt met gebouwen en musea in de binnenstad verbindt. De routes zijn tot stand gekomen in het kader van het project 'Spinoza vaarroutes' en 'Stap met een Hollandse Meester in een schilderij'. Samenwerking is gevonden met diverse ondernemingen en culturele instellingen in de buurt, financiering door de gemeente, en de provincie Zuid-Holland. Ook werden we gesponsord door Coca-Cola die ons een aantal beamers heeft geschonken.

Historische havenwandeling in Den Haag

Op deze wandeling zetten we het historisch havengebied in het centrum van Den Haag in de schijnwerpers. Er zijn veel mooie pareltjes en leuke plekjes om iets te eten of te drinken of om te recreëren op het water. De 400 jaar oude grachten, de passantenhaven, de museumhaven, de gedempte grachten en de panden van de oude rederijen zijn onderdelen van het havengebied. Dit geeft het gebied een eigen identiteit. We komen tijdens de wandeling ook langs woonhuizen en ateliers van 17de eeuwse en 19de eeuwse kunstenaars. Zij schilderden het Hollandse landschap, waar de trekschuit doorheen trok. Met hun schilderijen in de musea trekt het Hollandse landschap van vervlogen tijden aan ons voorbij.

Stap met een Hollandse Meester in een schilderij

Op deze wandeling stappen we met een Hollandse Meester in een schilderij. De wandeling is gemaakt door het Buitenmuseum in Den Haag. Een van de speerpunten van dit museum is het verbinden van kunstwerken, die op de Dunne Bierkade zijn gemaakt met de desbetreffende locaties en de musea waar de kunstwerken te zien zijn. Leidraad voor deze wandeling is het werk van kunstenaars die op de Dunne Bierkade werkten.

Den Haag was het centrum van macht en bestuur en de bakermat van kunst en wetenschap. Per hoofd van de bevolking waren hier in de 17de en 19de eeuw meer kunstenaars werkzaam dan in Amsterdam. Architecten zorgden voor statige gebouwen en pleinen en hebben hiermee de identiteit van Den Haag vormgegeven. Met schilderijen van die gebouwde omgeving en het Hollandse landschap werd de schoonheid van Holland door beroemde schilders gevisualiseerd.

2021- 2028: 350 jaar Spinoza in Den Haag

In 2021 is meegewerkt aan het project 'Ontdek Zuid-Holland met de routes van Spinoza!'. Dit is een samenwerkingsverband geweest met Stichting de Ooievaart, het Humanistisch Verbond en de Vereniging Het Spinozahuis. Naast een website en folder, kwam de activiteit in het overkoepelde Spinoza programma van Stichting Spinoza Den Haag. De routes werden tegelijkertijd gelanceerd met de omdoping van een deel van de stadswijk in Spinoza kwartier op 3 oktober. Het project werd financieel mogelijk gemaakt door de Gemeente Den Haag, afdeling Toerisme, de provincie Zuid-Holland, erfgoedlijn trekvaarten en het Humanistisch Verbond.

Spinoza (1632-1677) is de bekendste filosoof van Nederland. Zijn denkbeelden over de vrijheid van meningsuiting, democratie en het spanningsveld tussen kerk en staat zijn nog steeds actueel. Zijn werk is vernieuwend en baanbrekend. Op 23-jarige leeftijd wordt hij verstoten uit de joodse gemeenschap. Hij vertrekt uit Amsterdam naar Rijnsburg en verhuist later naar Voorburg en daarna naar Den Haag. Er zijn verschillende routes van Spinoza in Zuid-Holland. Het zijn wandel-, fiets- en vaartochten. In deze route worden de diverse woonplaatsen van Spinoza en zijn tijdgenoten gecombineerd. Den Haag, Voorburg, Leiden en Rijnsburg worden in deze route verbonden.

Spinoza routes in Zuid-Holland

In het kielzog van Spinoza

Spinoza (1632-1677) is de bekendste filosoof van Nederland. Zijn denken heeft de wereld veranderd. Hij was een voorloper van de Verlichting. Zijn denken heeft de wereld veranderd. Hij was een voorloper van de Verlichting. Zijn denken heeft de wereld veranderd. Hij was een voorloper van de Verlichting.

Spinoza routes in Zuid-Holland

In het kielzog van Spinoza

Spinoza (1632-1677) is de bekendste filosoof van Nederland. Zijn denken heeft de wereld veranderd. Hij was een voorloper van de Verlichting. Zijn denken heeft de wereld veranderd. Hij was een voorloper van de Verlichting. Zijn denken heeft de wereld veranderd. Hij was een voorloper van de Verlichting.

Route 1

Ooievaart, Haagse rondvaart

Themavaart in het kielzog van Spinoza in Den Haag

Rondvaart vanaf de Blikade door het centrum van Den Haag waarbij het gedachtegoed van Spinoza als leidraad geldt, maar waarbij ook andere filosofen en hoofdonderwerpen uit de tijd van Spinoza aan bod komen. Het gedachtegoed van Spinoza heeft vele wetenschappers en kunstenaars beïnvloed en grote invloed opgedrukt op denken als ook Kant, Hegel, Nietzsche, Marx, Freud en Einstein.

Spinoza is nog steeds actueel! Hoe staat zijn gedachtegoed in verhouding tot de problemen van de huidige tijd?

Zijders het vaarwater te bezoeken als thema-vaart en tevens als losse kaartverkoop op bepaalde dagen. Kijk op www.oovvaart.nl voor de mogelijkheden.

Route 2

Buitenmuseum

In de voetsporen van Spinoza in Den Haag

In deze audiotour staat Den Haag centraal. Den Haag speelde in de Gouden Eeuw een prominente rol in de Republiek. Het was de Hofstad, het centrum van macht en bestuur en het centrum van kunst en wetenschap. We plaatsen Spinoza in de dynamische wereld van de 17de eeuw. De tocht gaat door zijn buurt, langs zijn huis en zijn graf. Net als Spinoza waren de kunstenaars en wetenschappers die hier woonden stuk voor stuk vernieuwers. Waren zij een product van hun tijd of was de tijd een product van hun vindingrijkheid? Conflict, filosofie, theologie, kunst, politiek en wetenschap staan centraal.

Deze audiotour is opgezet als wandeltocht. De tocht is ongeveer 2 km.

Route 3

In het kielzog van Spinoza

Van Den Haag naar Voorburg

In deze tocht staat het leven van Spinoza in Den Haag als start van politiek en macht centraal. We bezoeken het huis waar Spinoza woonde en de plek waar hij begraven is. Het is belangrijk om te weten dat Spinoza niet alleen een filosoof was, maar ook een politiek actief persoon. Het is belangrijk om te weten dat Spinoza niet alleen een filosoof was, maar ook een politiek actief persoon.

Deze audiotour is opgezet als wandeltocht. U kunt wijl een groepswandeling van Den Haag naar Voorburg via www.vandhaag.nl. De tocht is ongeveer 10 km.

Route 4

In het kielzog van Spinoza

In Leiden, Oegstgeest, Rijnsburg en Valkenburg

In deze audiotour gaan we op reis met Spinoza rond het midden van de 17de eeuw. Spinoza is belangrijk geweest voor de nieuwe manier van denken in de westerse wereld. Het is de tijd van de Nieuwe Wetenschappen. We reizen mee door Leiden, Oegstgeest, Rijnsburg en Valkenburg. Spinoza wordt eenzijdig door geleerden uit zijn tijd. We gaan terug in de tijd met schilderijen van Nederlandse Meesters. Dit was de wereld waarin hij zich bewoog, waarin hij dacht en waarin hij leefde. In veel opzichten is de 17de eeuw een eeuw van ontdekkingen. Ook de regio met Spinoza!

De tocht is opgezet als fietstocht, maar kan ook gebedrukt met de boot worden gemaakt.

Route 5

In het kielzog van Spinoza

In Leiden en Zusterwoude

In deze audiotour reizen we van Leiden naar Zusterwoude. De wetenschappelijke wereld laggen we in deze tocht onder de loep. Wat zijn de natuurfilosofie, de theorie van de wetenschappelijke ontdekkingen, het geschiedt liggen? Hoe zag de 17de eeuwse academische wereld van Spinoza eruit? En wat is de invloed van denken van toen. We maken kennis met de denkers van de tijd van de Verlichting: de Verlichting. We beginnen in de moderne tijd in een van de nieuwste museumgebouwen van Nederland, Natuur.

De tocht is opgezet als fietstocht, maar kan ook gebedrukt met de boot worden gemaakt. www.donkervandhaag.nl. De tocht is ongeveer 10 km.

Er is een route van Spinoza die het Buitenmuseum en de plekken waar Spinoza gewerkt en gewoond heeft verbindt met de laatste rustplaats van de wijsgeer achter de Nieuwe Kerk. De route is te vinden op Izi.Travel. Er werd speciaal een website ontwikkeld: www.spinoza-zuidholland.nl en een folder gemaakt.

Buitenmuseum, in de voetsporen van Spinoza in Den Haag

In deze audiotour staat Den Haag centraal. Den Haag speelde in de Gouden Eeuw een prominente rol in de Republiek. Het was de Hofstad, het centrum van macht en bestuur en de bakermat van kunst en wetenschap. We plaatsen Spinoza in de dynamische wereld van de 17de eeuw. De tocht gaat door zijn buurt, langs zijn huis en zijn graf. Net als Spinoza waren de kunstenaars en wetenschappers die hier woonden stuk voor stuk vernieuwers. Waren zij een product van hun tijd of was de tijd een product van hun vindingrijkheid? Conflict, filosofie, theologie, kunst, politiek en wetenschap staan centraal.

Deze audiotour is opgezet als wandeltocht. De tocht is ongeveer 2 km.

2019-2023 - 150 jaar Van Gogh in Den Haag

De activiteiten rond de Vincent van Gogh Experience in Den Haag en het boek 'De Haagse streken van Vincent van Gogh' (2019) lagen grotendeels stil in 2021. Wel is er aandacht besteed om Vincent van Gogh blijven een plekje te geven in het Buitenmuseum op de Dunne Bierkade en

is Staedion benadert met een plan waarom Den Haag op deze plek met een Vincent van Gogh Experience terecht aandacht kan besteden aan het verhaal van Vincent van Gogh in Den Haag.

Binnen en buiten

Deels gaat het bij het Buitenmuseum dus ook letterlijk om 'buiten'; de gevels en panden, de achtergelegen (stijl)tuinen en de kades zijn voor het museum van belang. Informatie over de bouw en de aanleg van tuinen, panden en gracht zijn met de borden op de gevels in de periode van de pandemie erg in trek geweest. Veel mensen bezochten de kade en lazen wat er op de bordjes stond. De locaties maken ons verleden tastbaar en zorgen voor een beter begrip van het heden, verleden en toekomst.

Criteria Museumnorm ten aanzien van de collectie

Het Buitenmuseum neemt de ICOM (International Council of Museums) definitie van museum als uitgangspunt voor haar museaal handelen. Dit houdt het volgende in:

'Een museum is een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die ten dienste staat aan de samenleving en haar ontwikkeling. Een museum verwerft, behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoeg'.¹

Van musea wordt verwacht dat zij een actieve en kritische rol in de maatschappij spelen. De rol van musea is dermate aan het veranderen, dat ICOM heeft opgeroepen tot aanpassing van de museumdefinitie aan de hedendaagse uitdagingen op het gebied van duurzaamheid en ethiek en aan de culturele en sociale verantwoordelijkheden van musea in de 21e eeuw. Daarnaast wordt, in de nieuwe museologie, een belangrijke rol toegedicht aan erfgoedgemeenschappen om zo bredere groepen in de samenleving te betrekken bij het proces van verzamelen. De rol van het immaterieel erfgoed heeft daarmee aan betekenis gewonnen. Voor een verhalenmuseum als het Buitenmuseum is dit een winstpunt. Hoe sluit het verzamelen van immaterieel erfgoed bij deze transformaties aan en welke kansen biedt het? Is het mogelijk om dicht bij de hedendaagse maatschappelijke ontwikkelingen en discussies te staan? Kunnen wij kansen bieden voor het publiek om inzicht te krijgen in verrassende en inspirerende vormen van immaterieel erfgoed en daarmee te reflecteren op de eigen identiteit? Deze vragen willen wij uitwerken door projecten te organiseren op basis van de collectie.

Op weg naar een geregistreerd museum

Het Buitenmuseum wil de status van geregistreerd museum behalen. Dit houdt in dat wij aan de museumnorm moeten voldoen. Nederland kent geen museumwet. De titel 'museum' is dan ook niet beschermd. Om toch een standaard te stellen, hebben de Museumvereniging en het Landelijk

Contact van Museumconsulenten (LCM) in 2000 gezamenlijk de Stichting het Nederlands Museumregister opgericht. Het doel van de museumregistratie is het zichtbaar maken, bewaken en verbeteren van de kwaliteit van de Nederlandse musea, en daarmee verantwoord beheer van het culturele erfgoed. Musea die op of boven de minimumstandaard functioneren, vervullen hun museale taak naar behoren en worden opgenomen in het Museumregister. Zij ontvangen het 'Certificaat Geregistreerd Museum'. De museumnorm bestaat uit criteria voor goed museaal handelen. Deze zijn verspreid over 3 thema's; bedrijfsvoering, b. collectie en c. publiek. Met al deze thema's zijn we vanaf 2017 aan de slag gegaan. We zijn nu in het stadium gekomen dat we de eerste keuring kunnen laten doen. Na een bestuurswissel in januari 2022 willen we de aanvraag doen.

Uitgangspunten (norm) is dat het Buitenmuseum verklaart :

- De ICOM definitie als uitgangspunt te nemen voor ons museaal handelen
- De Ethische code te onderschrijven
- De LAMO te volgen bij het afstoten van de collectie.

Het Buitenmuseum voldoet aan de criteria die gesteld worden door de museumnorm:

1. Het museum heeft een collectie; tenminste 50% van de kerncollectie is in eigendom of langdurig bruikleen. Het Buitenmuseum heeft de collectie van de Fundatie Voorhoeve in langdurig bruikleen en voldoet daarmee aan de voorwaarden.
2. Het museum heeft een meerjarig collectieplan (gepubliceerd op de website). Hierin beschrijven we het beleid ten aanzien van verwerven, registreren, digitaliseren, behouden en afstoten van de collectie. Bij het afstoten van de collectie zullen we de LAMO, de Leidraad Afstoten Museale Objecten toepassen.
3. Het museum doet voorafgaande aan de verwerving van een object zijn uiterste best om de herkomst van het object vast te stellen.
4. Het museum is erop gericht dat alle objecten geregistreerd worden met een:objectnummer, objectnaam, verwerkingsgegevens (verwervingsmethode, verwerkingsdatum en persoon/ organisatie van wie het object verworven is) en standplaats. Het museum zorgt dat deze informatie toegankelijk is en blijft.
5. Voor de digitalisering van de collectie hebben we een applicatie met objectcatalogus. Hierin kunnen wij onze collectie/ gebouwen tot in elk gewenst detail beschrijven. Voor de objectregistratie zijn een aantal tabbladen ter beschikking waarop de meeste gebruikelijke registratievelden zijn gegroepeerd. Er zijn velden voor identificatie, productie en datering, fysieke beschrijving, documentatie, standplaatsen en verwerving. Veel velden zijn gekoppeld aan een trefwoordenthesaurus, zodat makkelijk gezocht kan worden op trefwoorden. Beschikbaarstelling van collectiedata aan derde partijen is inmiddels een feit (aggregator en

beeldbank Collectie Nederland, repositories en externe (ondersteunende) partijen zoals het Erfgoedhuis Zuid-Holland) ivm canon (shared services project) op Canon van Nederland (provincie Zuid-Holland)

6. Het museum waarborgt dat zijn collectie op een verantwoorde wijze behouden wordt. Zo dragen we zorg voor een goed binnenklimaat, zoals de met luchtbevochtiging.
7. Het museum zorgt ervoor dat er onderzoek naar de collectie gedaan wordt en waarborgt de overdracht van de resultaten.

Meer informatie hoe het Buitenmuseum hiermee omgaat vind u in ons Meerjarenplan 2019-2023 op de website. Dit meerjarenplan zullen we in 2022 gaan updaten, aangezien ontwikkelingen door de pandemie hierom vragen.

Ambities, operationele doelstellingen

Wij de volgende prioriteiten ten aanzien van onze collectie en presentatie geformuleerd:

1. Borgen van kennis
2. Vergroten toegankelijkheid
3. Intensiveren toegankelijkheid en zichtbaarheid van de collectie
4. Het delen van relevante kennis
5. Ondersteuning van de opgedane kennis van de collectieregistratie voor de publieks-programmering (tentoonstellingen en activiteiten) door uit te voeren projecten
6. Samenwerken met (netwerken van) Haagse en binnen- en buitenlandse organisaties

Personeelsbestand - Professionals - Vrijwilligers

Het museum heeft ongeveer 15 vrijwilligers. Ook waren er in 2021 een aantal zzp-ers die betaalt kregen op basis van zakelijke afspraken. Betaalde opdrachten en het delen in de opbrengsten waren de voornaamste bron van inkomsten voor deze professionals. Door afspraken met royalty's op langere termijn is het toch mogelijk om bepaalde kennisintensieve documenten zoals stukken over marketing en promotie, een goede website met SEO en SEA, procesbeschrijvingen, een bedrijfsnoodplan etc. geleverd te krijgen. Op basis van het uurtarief voor zzp-ers werden voor vergaderingen en groepsbijeenkomsten beloningstabellen uitgewerkt voor degene die daarbij aanwezig diende te zijn. Deze tabellen voldeden aan thema's als fair play en eerlijke beloningen kwa norm door het aantal gewerkte uren maal het uurtarief te verwerken in het aantal uur dat de opdracht duurde. Momenteel zijn we bezig met het personeelsbeleid. We hebben een vrijwillig HRM-consultant geraadpleegd om diverse contracten uit te werken, zodat een medewerker voor een aantal uren in dienst kan treden op basis van de museum cao die eind 2021 opnieuw is afgesloten. Dit is een nieuwe ontwikkeling in de opbouw van ons museum. Er is een uitgebreid en goed vrijwilligersbeleid inclusief de nodige vrijwilligersvergoedingen en verzekeringen.

Voordeel van de organisatie in deze moeilijke tijd is dat we 'lean', kleinschalig en agile (wendbaar) zijn. Intern streeft het Buitenmuseum ernaar de vrijwilligers zo goed mogelijk in te zetten en dit op een zodanige wijze te doen dat zij het naar hun zin hebben en het gevoel hebben dat zij gewaardeerd worden. Er werden in 2021 helaas geen activiteiten georganiseerd voor de vrijwilligers en daarmee voldeden we niet helemaal aan een optimaal kader voor wel zeer gewaardeerde vrijwilligers. Het is dan ook geen normale tijd. In de toekomst willen we wel weer activiteiten voor onze vrijwilligers organiseren. Ook hebben we voor 2022 een vacature op de website gezet voor nieuwe vrijwilligers die rondleidingen kunnen verzorgen. We selecteren met name op kwaliteit, uniciteit en gastvrijheid.

Doelgroepen

Het toerisme in Nederland zal de komende jaren groeien ondanks de pandemie. Eind 2021 hebben we een opdracht bij de Haagse Hogeschool neergelegd om te onderzoeken hoe wij onze losse kaartverkoop digitaal het beste kunnen koppelen aan grote OTA's, ofwel de Online Travel Agency's. Zij kunnen ons 'product' wereldwijd verkopen. Belangrijk daarbij is dat we geen concessies willen doen aan onze kwaliteit en dus moeten werken aan onze meertalige audiotour. Vanaf 2022 zullen we met de bevindingen van de studenten aan de slag gaan. Advies werd niet alleen gegeven over de digitaliseringsslag van de website, maar ook over de zichtbaarheid van het museum in het straatbeeld en de keuze van de naam.

Het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC) verwacht een groeiend aantal toeristen. De verwachte groei biedt grote kansen voor het Buitenmuseum, met name wanneer strategische samenwerkingsverbanden worden aangegaan. Wij richten ons natuurlijk met name op de cultuurtoerist, die gemiddeld zo'n 850 euro per persoon besteedt per verblijf tegenover zo'n 470 euro die een gemiddelde toerist uitgeeft per verblijf. Maar wij willen ook rekening houden met de uitdagingen van de pandemie en de gevolgen voor de doelgroepen die het museum kunnen bereiken tijdens een uitbraak. We willen met diverse activiteiten bewoners, dagjesmensen, binnen- en buitenlandse toeristen, maar ook de expat community bereiken. Dit is een relatief grote groep mensen die in Den Haag en omstreken woonachtig is en van elders komt. Veel expats wonen (tijdelijk) in onze directe omgeving.

Toepassing Fair Practice Code

We streven ernaar de Fair Practice Code in de praktijk te brengen. Eerlijke arbeidsomstandigheden, redelijke vergoedingen en voldoende ontwikkelingsperspectieven, kernwoorden als solidariteit, fair share, kansen, fair play, duurzaamheid, perspectieven, fair chain etc. zijn idealen waar we zeker naar streven en steeds beter verwezenlijken. Zo geven we bij commerciële arrangementen onze kunstenaars en musici een marktconforme beloning en is er voor de vrijwilligers een vrijwilligersvergoeding. In de personeelssamenstelling willen we een groei

mogelijk maken op basis van de te genereren inkomsten. Salariëring van medewerkers zal vanaf 2022 verlopen volgens de museum CAO.

Toepassing Governance Code Cultuur

De instelling reflecteert goed op de toepassing van de Governance Code Cultuur. Het bestuur van de stichting wordt momenteel gevormd door drie personen, van wie de voorzitter, directeur/penningmeester en secretaris. De jaarlijks in maart gestelde prioriteiten krijgen een concrete uitwerking in projecten en worden opgenomen in de jaarlijkse begroting.

Op het gebied van de Governance Code Cultuur willen we in 2022 vooruitgang boeken. We gaan wel degelijk bewust om met deze code en lopen wat achter op ons stappenplan om een geregistreerd museum te worden door de pandemie. Hoewel het museum zich prima heeft doen gelden met de nodige verbouwingen, looproutes en audiotours hadden we een stop ingelast op het werven van bestuursleden, zodat de nodige wissel uitgesteld werd. Aan het einde van 2021 stonden twee posities vacant. Bij de bestuursbank van Den Haag Doet hebben we een intake gedaan en het gewenste profiel van kandidaten besproken. Dit heeft erin geresulteerd dat een eerste gesprek in december is gevoerd voor het penningmeesterschap. In januari 2022 pakken we dit verder op.

Code Diversiteit en Inclusie

Wij kiezen voor een open en inclusieve samenleving met gelijke kansen voor iedereen, waarin iedereen meetelt en meedoet. Een inclusieve samenleving staat voor gelijke kansen. Erfgoed heeft een relatie met identiteit, waaraan vanuit verschillend perspectief invulling kan worden gegeven. De manier van kijken naar en het beleven van erfgoed wordt mede bepaald door iemands achtergrond(en) en rollen. Interpretaties van erfgoed bieden daarmee grond voor zowel uitsluiting als inclusiviteit op sociaal-, cultureel en economisch vlak.

Hoewel wij deze woorden uit het coalitieakkoord 2019-2023 onderschrijven is het goed om hier wat langer stil te blijven staan. Ons initiatief is sterk gericht op de historische bewoners van het gebied. Zij woonden en werkten hier. Vaak gaat het om mannen van faam, wereldberoemde schilders waarvoor men speciaal naar musea gaat om het werk te bewonderen. Blanke mannen uit een overwegend blank Holland. Een fundamentele ontwikkeling in de (kunst)geschiedenis is een herwaardering van vrouwen. De kleindochter van Pieter Post, Rachel Ruysch is bijvoorbeeld in de eregalerij van het Rijksmuseum opgenomen. In verhaallijnen over de tulp, tulpenmanie of in een verhaal over bloemstillevens (Jacques de Claeuw) kan dit naar voren komen. In huizen wonen natuurlijk niet enkel mannen. De kinderen en kleinkinderen van Jan van Goyen zijn door diens schoonzoon Jan Steen veelvuldig als ware zij toneelspelers in zijn schilderijen afgebeeld. De aandacht zou uit kunnen gaan naar de vrouw van Jan Steen, Margriet van Goyen en haar kinderen.

Een ander voorbeeld is herwaardering van antropologisch erfgoed, waarbij zowel esthetiek (universele kunst) maatgevend kan zijn als het voorwerp als betekenisdrager voor een (andere) cultuur.

Programma, Publiek, Personeel en Partners

In 2021 hebben we meegedaan met een verkenning van een onderzoeksbureau naar inclusiviteit binnen de erfgoedlijnen. Er werd gekeken naar het bronmateriaal zoals boeken, tentoonstellingen, routes etc. De hoofdvragen waren: 1) Zijn de verhalen van de erfgoedlijnen historisch correct en volledig wat betreft inclusiviteit? 2) Worden de verhalen van de erfgoedlijnen als inclusief ervaren door de beoogde bevolkingsgroepen?

De verhalen van het Buitenmuseum zijn niet alleen vanuit een eenzijdig algemeen Nederlands perspectief opgesteld, maar hebben ook oog voor de omgeving waarin zij gevestigd is. Zo hebben we tevens aandacht voor het slavenij verleden aan de hand van bepaalde schilderijen van Jan Steen en de familie van Jan van Goyen.

Het tweede aspect betreft de mate, waarin de verhalen als inclusief worden ervaren door de beoogde bevolkingsgroepen. Met "inclusief" wordt bedoeld, dat men niet de indruk heeft dat van de verhalen aansluiten bij de eigen belevingswereld van deze bevolkingsgroepen. Door onze vrijwilligers die van diverse afkomst zijn voldoen wij tevens aan dit beeld met betrekking tot de inhoud van de verhalen, maar mogelijk minder met betrekking tot de presentatie-zelf. Het Buitenmuseum is bedoeld voor de gehele Nederlandse bevolking, maar in de praktijk is vooral de gebruikelijke museumdoelgroep die het museum aandoet, ondanks de ligging van het museum aan de rand van de Schilderwijk, de grootste arbeiderswijk van Nederland waar een grote allochtone bevolkingsgroep vertegenwoordigd is. Scholen uit deze wijk komen mondjesmaat op bezoek. Vandaar dat we in 2022 een stappenplan willen ontwikkelen voor de toepassing van 'inclusiviteit' met een 0 meting en een ambitie waar we in 2026 wilden zijn. De ambities kunnen vervolgens in het projectenplan worden uitgewerkt.